

the grandson &c., and is the converse of सप्रतिबन्ध, the conditional or collateral inheritance, viz. property which devolves on the lateral line, the uncle &c. on the condition that there be no direct heirs, their existence being the obstruction or impediment, as it were, of the title to the property which in the former case arises by birth-right or 'without impediment'. [Mitākshara: स च (scil. दायो) द्विविधः । अप्रतिबन्धः सप्रतिबन्धश्च । तत्र पुत्राणां पौत्राणां च पुत्रत्वेन पौत्रत्वेन च पितृधनं पितामहधनं च स्वं भवतीत्यप्रतिबन्धो दायः । पितृव्यभ्रात्रादीनां तु पुत्राभावे स्वाम्यभावे च स्वं भवतीति पुत्रसद्भावः स्वामिसद्भावश्च प्रतिबन्धस्तदभावे भ्रातृत्वेन च पितृव्यत्वेन च स्वं भवतीति सप्रतिबन्धो दायः । एवं तत्पुत्रादिष्वप्युहनीयः ॥; Viramītrodaya: पुत्रादीनां पित्रादिधने पुत्रत्वादिनैव सत्यपि स्वामिनि पित्रादौ जन्मनैव स्वलोत्पत्तेः स तेषामप्रतिबन्धो दायः । स्वामिसद्भावस्याप्रतिबन्धकत्वात् । यस्तु विभक्तस्वासंसृष्टिनी ऽपुत्रस्य मृतस्य पितृभ्रात्रादीनां तद्वनरूपो दायः स सप्रतिबन्धः । स्वामिसद्भावस्य प्रतिबन्धकस्यापगम एव तत्र स्वलोत्पत्तेः] E. अ priv. and प्रतिबन्ध.

अप्रतिबन्धक Bahuvr. m. f. n. (-न्धकः -न्धिका -न्धकम्) The same as अप्रतिबन्ध II. E. अ priv. and प्रतिबन्ध, samās. aff. कप्.

अप्रतिबल Tatpur. m. f. n. (-लः -ला -लम्) Not of equal strength, not adequate; e. g. ततो ऽभ्यनन्दन्सहृष्टाः समरे हरियूथपाः । तमप्रतिबलं दृष्ट्वा हतं राक्षसपुङ्गवम्. E. अ neg. and प्रतिबल.

अप्रतिब्रुवत् Tatpur. m. f. n. (-न्-ती-त्) Not contradicting, assenting. E. अ neg. and प्रतिब्रुवत्.

अप्रतिभ I. Tatpur. f. (-भा) ¹ Want of boldness. ² (In the Nyāya philosophy.) Want of ready wit or of presence of mind, in a discussion, viz. inability of returning an answer, although one has understood the argument of the opponent (therefore not necessarily the same as अनुभाषण q. v.), one of the twenty-two नियहस्यान or shortcomings in discussion. E. अ neg. and प्रतिभा.

II. Bahuvr. m. f. n. (-भः -भा -भम्) ¹ Not bold. ² Not of ready wit, dull. E. अ priv. and प्रतिभा.

अप्रतिम Bahuvr. m. f. n. (-मः -मा -मम्) Incomparable, unequalled. E. अ priv. and प्रतिमा.

अप्रतिमकर्मन् Bahuvr. m. f. n. (-र्मा -र्मा -र्म) The same as अप्रतिकर्मन्. E. अप्रतिम and कर्मन्.

अप्रतिमन्युयमान m. f. n. (-नः -ना -नम्) (ved.) Without returning wrath for wrath, without being able to retaliate. E. अ neg. and प्रतिमन्युयमान.

अप्रतियोगिन् Tatpur. m. f. n. (-गी -- गिनी -गि) ¹ Not hostile, not opposed. ² Not connected (by way of contrast); e. g. in the Bhāṣāparichchheda: हेतुमन्निष्ठविरहाप्रतियोगिना साध्येन हेतोरैकाधिकरणं व्याप्तिरुच्यते. E. अ neg. and प्रतियोगिन्.

अप्रतिरथ Bahuvr. 1. m. (-यः) ¹ A leader in combat, a prominent warrior (liter. 'with incomparable chariots': = अतुल्यरथः or महारथः). ² The name of a Rishi, a son of Indra and the reputed author of the Sāmaveda verses 2. 1199-1225. (= II. 9. 3. 1-9.), but according to some only of 2. 1199-1212. (= II. 9. 3. 1-5. a. b. or Rīgve. 10. 103. or Vāj. 17. 33-44. 46.; for Vāj. 17. 60. see प्रतिरथ; see the very careful compilation of the names of the poets &c. by Benfey in his ed. of the Sāmaveda). ³ The name of a descendant of Puru:

a son of Rantināra and the father of Kaiwa (accord. to the Vishṇup.; the Agni- and Brāhmapur. read his name: Pratiratha).

2. n. (-यम्) The name of the hymn composed by the Rishi Apratiratha; chanting it on journeys is considered an auspicious act. E. अप्रति and रथ; (but as the word is udātta on the first syllable, it might have to be analyzed perhaps as a Tatpur. of अ neg. and प्रतिरथ).

अप्रतिरव Bahuvr. m. f. n. (-वः -वा -वम्) Free from dispute, uncontested (as the enjoyment of property); e. g. Mitākshara: वर्षशताधिकभोगः संततो ऽप्रतिरवः स्वत्वं गमयति. Comp. अपरवोज्जित. E. अ priv. and प्रतिरव.

अप्रतिरूप m. f. n. (-पः -पा -पम्) I. Tatpur. Not conformable to, at variance with, (e. g. words not in accordance with the sacred writings). E. अ neg. and प्रतिरूप.

II. Bahuvr. Of incomparable form, unequalled. E. अप्रति and रूप.

अप्रतिरूपकथा Karmadh. f. (-था) Incomparable, i. e. unanswerable, speech. E. अप्रतिरूप and कथा.

अप्रतिरूपवदन Tatpur. n. (-नम्) Saying what is at variance with (e. g. the sacred writings). [As a Karmadh. the word might mean: an incomparable or very beautiful face; and as a Bahuvr., having such a face.] E. अप्रतिरूप and वदन.

अप्रतिवीर्य Bahuvr. m. f. n. (-र्यः -र्या -र्यम्) Of incomparable valour. E. अप्रति and वीर्य.

अप्रतिशब्दित Tatpur. m. f. n. (-तः -ता -तम्) ¹ Not denied, not met with a refusal. ² Not denying, compliant. ³ Not echoed (?). E. अ neg. and प्रतिशब्दित.

अप्रतिषिद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः -द्धा -द्धम्) ¹ Not forbidden, not prohibited, e. g. a religious act. ² (In Grammar.) Not accompanied with a particle or word expressing negation, as a verb; e. g. in Pāṇini's Sūtra: किं क्रियाप्रज्ञे ऽनुपसर्गमप्रतिषिद्धम्. E. अ neg. and प्रतिषिद्ध.

अप्रतिषेध Tatpur. m. (-धः) ¹ Absence of a prohibition, non-prohibition, as of a religious act; e. g. in the Jaimini Sūtra: अप्रतिषेधो वा दर्शनादिडायां स्यात्. Comp. also पर्युदास.

² Absence of negation or contradiction, non-denying (as of an argument alleged); e. g. in the Nyāya Sūtras: शब्दार्थव्यवस्थानादप्रतिषेधः; or प्रतिषेधानुपपत्तेश्च प्रतिषेधव्याप्रतिषेधः; or in the Vedānta Sūtra: विज्ञानादिभावे वा तदप्रतिषेधः. ³ Non-exception (as to a rule); e. g. in the Vārttika to Pāṇ. VIII. 4. 3.: अप्रतिषेधो वा यथा सर्वनामसंज्ञायाम्.

⁴ A bad or invalid objection (against an argument), used frequently in this sense in the Nyāya Sūtras; e. g. गन्धत्वाद्यव्यतिरेकाद्वन्धादीनामप्रतिषेधः ('what is said before) is an invalid objection, for odours (scents &c.) have no other nature than that of odour'. ⁵ A useless exception, an exception which need not have been made; e. g. when Kātyāyana criticises the mentioning of the word न्युज्ज in Pāṇini's rule VII. 3. 51.: न्युज्जेः कर्तृत्वादप्रतिषेधः (Patanjali: अनर्थकः प्रतिषेधो ऽप्रतिषेधः); or when a successor of Kātyāyana criticises the latter for finding fault with Pāṇ. VI. 4. 110., he says of the प्रतिषेध of Kātyāyana that it is an अप्रतिषेध; and in the same manner he turns into ridicule the criticism of Kātyāyana on Pāṇ. I. 1. 22.: घसंज्ञायां नदीतरे प्रतिषेधः by substituting for the latter words नदीतरे ऽप्रतिषेधः; when Patanjali gives the same explanation and Kaiyaṇa